

Jumta ventilācijas nozīmība

Teksts: Lolita Rūsiņa
Foto: «būvēt», «VELUX», «TEGOLA»

Ir daudz nianšu, kuras pasūtītājs var nezināt par jumta konstrukciju kvalitāti, piemēram, par labas jumta ventilācijas nepieciešamību. Svarīgi, ka pieredzējuši ražotāji piedāvā arī pilnīgu jumta konstrukciju ventilācijas sistēmu. Ir vairāki risinājumi, no kuriem ir jāizvēlas piemērotākais.

Galvenās kļūdas, veidojot jumta konstrukcijas

Temperatūras svārstības, kā arī mitrums var radīt kondensātu uz jumta konstrukcijām. Lai pasargātu jumta konstrukcijas no pūšanas un pelējuma, jānodrošina šo konstrukciju ventilācija. Ja gaisa plūsma, kas ieplūst jumta dzegas daļā un izplūst jumta kores daļā, ir pietiekama, mitrums tiek ātri izvēdināts. Šis ir vienīgais efektīvais veids, kā pasargāt jumta konstrukcijas no ūdens kondensāta radītajiem bojājumiem. Ūdens kondensāts uz jumta konstrukcijām izraisa bojājumus, kas rada pūšanu un pelējumu. Ja nav nodrošināta pietiekama ventilācija vai tā nav ierīkota vispār, vietās, kur uz jumta sakrājas daudz sniega, gaiss zem jumta seguma uzsilst tādā mērā, ka sniega kušana izraisa lāsteku un ledus sablīvējumu rašanos. Tā ūdenim ir iespēja pakļūt zem jumta seguma, radot nopietnus tā bojājumus.

Ir laikus jādomā par jumta ventilācijas atveru, kā arī citiem ventilācijas ievadiem. Piemēram, kļūda, ko pieļauj, klājot dažādus jumta segumus (bitumena dakstiņi), – neizveido pareizu kores ventilāciju un, klājot siltumizolāciju, minerālvati klāj tieši zem OSB plāksnēm, neatstājot 5 cm plato spraugu ventilācijai. Lai gan pats bitumena jumts ir mitrumizturīgs un labi elpo, šādos gadījumos zem plāksnēm veidojas kondensāts, kas ātri vien radīs nopietnas problēmas. Jāņem vērā, ka katram jumtam var būt sava specifika.

Jumtu konstrukciju veidošanā, tā siltināšanā un segumu uzklāšanā bieži tiek pieļautas kļūdas, kas vēlāk rada dažāda rakstura problēmas. Lai no šādiem pārsteigumiem izvairītos, svarīgi jau ēkas projektēšanas laikā zināt, kādas mēdz būt raksturīgākās jumtu būvniecībā pieļautās kļūdas, kādas sekas tās var radīt un kā no tām izvairīties. Visbeidzot – konstrukciju elementi jāveido no

atbilstošas koksnes. Piemēram, viena no kļūdām ir saistīta ar jumta siltināšanu. Izvēloties lētākus siltināšanas materiālus ar cerību uz to rēķina ietaupīt, tiek panākts tieši pretējs efekts. Spilgts piemērs tam ir lētākas plēves izmantošana – šajā gadījumā izmaksas augs uz papildmateriālu un darbaspēka rēķina. Piemēram, izmantojot parasto pretkondensāta plēvi, nepieciešams atstāt gaisa spraugu. Papildus jālieto arī pretvēja izolācija, un tikai tad var klāt siltumizolācijas materiālu. Taupītāju kļūdišanos vislabāk parāda šāds aprēķins: parastā plēve maksā 0,50 Ls/m², pretvēja plāksne – 3 Ls/m² (tai sānos būs nepieciešamas arī listītes), pierēķinot darba izmaksas (aptuveni Ls 0,50 par plēves un Ls 0,50 – 1,00 par pretvēja plāksnes montāžu), viens jumta kvadrātmeters izmaksās Ls 4,50 – 5,00 (turklāt neierēķinot atgriezumus). Savukārt par Ls 2,00 kvadrātmetrā iespējams iegādāties kombinēto plēvi, kas veic pretkondensāta un pretvēja funkcijas, tai nav jāatstāj arī gaisa sprauga. Rezultātā darba apjoms samazinās (tikai plēves montāža), līdz ar to viena kvadrātmetra reālā izmaksa ir tikai Ls 2,50 (pie šiem nosacījumiem skaitļiem). Papildus līdzekļiem tiek

iegūta laika ekonomija, un arī kvalitāte bieži ir daudz labāka.

Bieži sastopama kļūda ir slīpo koru aiztaisīšana. Šādā gadījumā gaisa plūsmas zem jumta seguma nav izejas un izveidojas vieta, kur krājas kondensāts. Īpaši izteikti tas ir gadījumos, ja nav horizontālās kores, uz kuru novadīta gaisa plūsma. Šādā veidā tiek pilnīgi apturēta gaisa cirkulācija. Izvēloties siltumizolācijas materiālu, noteikti jāņem vērā dažādas to īpatnības. Piemēram, PAROC vai ISOVER vatei vai citam līdzīgam materiālam ir konkrēti izmantošanas nosacījumi. Piemēram, ruļļos tīto vati nevar izmantot ne jumtu, ne sienu siltināšanai – tā paredzēta tikai horizontālām virsmām, jo, likta vertikāli, slīd uz leju. Jumtu siltināšanai ir jāizmanto tikai akmens vates plāksnes. Izmantojot beramos siltināšanas materiālus, arī svarīgi ievērot ražotāja norādes, kurās ir paskaidrots, kā konkrētais materiāls lietojams.

Jāzina, kā notiks ventilācija

Būvējot jumtu, noteikti jāņem vērā, kā gaisa plūsma virzīsies zem jumta, tādēļ attiecīgi jāparedz gaisa pieplūdes un izplūdes ceļi. Klājot plēvi, to

nedrīkst pārlocīt pāri korei nepārgriežot. Tāpat visas kores, pirms uzliek nosedzošo materiālu, ir jānoblīvē ar gaisu caurlaidīgiem speciāliem kores blīvējumiem, lai mitrums un sniegs pa kori nenokļūtu zem jumta materiāla. Svarīgi ir rūpīgi noblīvēt sadures vietas ar sienām – blīvējumu trūkums šajās vietās ir visai izplatīta parādība. Līdzīga problēma vērojama arī sienas un jumta seguma salaiduma vietās – bieži tur darbi nav veikti precīzi, bet radušās spraugas tiek aiztaisītas ar hermetizācijas materiāliem. Kores savukārt bieži tiek veidotas pilnīgi hermētiskas, neņemot vērā ventilāciju, turklāt atsevišķos gadījumos tiek nostrādātas ļoti pavirši – tās netiek pietiekami nostiprinātas, un pirmie stiprākie vēji rada nopietnas problēmas.

Piemēram, klājot metāla jumtu segumus, jāatceras, ka zem tiem pastiprināti veidojas kondensāts, tāpēc lielāka uzmanība jāvelti ventilācijai. Šiem jumtiem svarīga ir arī klājamās virsmas kvalitāte: labs latojums – profilētajiem klājumiem, retināts dēļu klājs – valcējamajam skārdam un pilnais dēļu klājs – titāncinka, kapara un alumīnija materiāliem. Nedrīkst aizmirst arī par dažādu metālu nesaderību.